

תורה אור • פרשת ויחי • מאמר 2

ביאור על הנ"ל

ביאור על האמור לעיל

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayechi/2](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayechi/2)

1 ביאור על הנ"ל

הסבר על האמור לעיל.

2 הנה השבטים הם ב' בחי' מלמטה למעלה ומלמעלה למטה עלמא דנוקבא ועלמא דדכורא

והנה, השבטים הם שתי בחינות: מלמטה למעלה ומלמעלה למטה — עלמא דנוקבא (alma d'nukva) [עולם הנקבה] ועלמא דדכורא (alma d'duchra) [עולם הזכר].

(וכמשי"ל [וכמה שכתוב לעיל] ע"פ והנה אנחנו מאלמים אלומים שנשמות השבטים נמשכו מבריאה והן בבחי' מלמטה למעלה לעלוי מבריי [מבריאה] לאציי ושרשן הן י"ב גבולי אלכסון שבז"א דאציי שנקי שבטי י"ה שנמשכים מלמעלה למטה).

(כפי שנתבאר לעיל על הפסוק "והנה אנחנו מאלמים אלומים": נשמות השבטים נמשכו מעולם הבריאה, והן בבחינת מלמטה למעלה, לעלות מבריאה לאצילות; ושורשן הוא י"ב גבולי אלכסון שבז"א דאצילות, הנקראים "שבטי י"ה", הנמשכים מלמעלה למטה).

והנה באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא שע"י בחי' ראובן שמלמטה למעלה ממשיך גילוי בחי' ראובן שמלמעלה למטה

והנה, "באתערותא דלתתא [באה] אתערותא דלעילא": באמצעות בחינת ראובן שמלמטה למעלה ממשיכים גילוי של בחינת ראובן שמלמעלה למטה.

והוא כי בחי' ראובן הוא בחי' ראו ב"ן [שם ב"ן] בחי' ראיא אותיות ארי"ה ומלמטה למעלה הוא בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא שמזה נמשך תוקף האהבה בחי' פני ארי' [אריה] אל הימין וכו'

והיינו, שבחינת ראובן היא בחינת "ראו בן" (re'u ven, "ראו בן"), בחינת ראיא (re'iyah), שאותיותיה הן אותיות "ארי"ה" (aryeh, אריה). ומלמטה למעלה, זוהי בחינת "לאסתכלא ביקרא דמלכא" [להביט בכבוד המלך], שממנה נמשך תוקף האהבה, בחינת "פני ארי' אל הימין וכו'".

ועי"ז נמשך ג"כ אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מלמעלה למטה גלוי בחי' ראיא עליונה כי ראה ה' בעניי בחי' התקרבות כי עתה יאהבני אישי.

ועל ידי כך נמשכת גם אתערותא דלעילא, מלמעלה למטה: גילוי בחינת הראייה העליונה, "כי ראה ה' בעניי" — בחינת התקרבות, "כי עתה יאהבני אישי".

וימינו תחבקני. וכמו"כ [וכמו כן] ע"י בחי שמעון שמלמטה למעלה אם שמע תשמעו מעורר בחי אתעדלי"ע [אתערותא דלעילא] כי שמע ה' כו'

"וימינו תחבקני". וכן, באמצעות בחינת שמעון שמלמטה למעלה — "אם שמע תשמעו" — מעוררים בחינת אתערותא דלעילא: "כי שמע ה'" וכו'.

וענין רא"י [ראיה] היא מקרוב ושמיע' [ושמיעה] היא מרחוק כמ"ש ה' שמעתי שמעך יראתי. בחי אודנין כי חבוק היה בבחי הריחוק שהוא בחי שוב כענין וינועו ויעמדו מרחוק

הענין הוא שראייה היא מקרוב ושמיעה היא מרחוק, כמו שכתוב: "ה' שמעתי שמעך יראתי". זוהי בחינת האוזניים (אודנין); חבוק היה בבחינת ריחוק, שהיא בחינת שוב, כלומר חזרה לאחור, כענין "וינועו ויעמדו מרחוק".

ומזה נמשך מלמעלה למטה כי שמע ה' כי שנואה אנכי ויתן לי וגו' שמזה יהי [יהיה] התקרבות מלמעלה (ושנואה שאינה אהובה כ"כ [כל כך] שהרי כתיב ויאהב גם את רחל מלאה)

ומכאן נמשכת מלמעלה למטה הבחינה "כי שמע ה' כי שנואה אנכי ויתן לי וגו'", ומתוך כך נוצרת קרבה מלמעלה. ("שנואה" פירושו שאינה אהובה באותה מידה, שהרי כתוב "ויאהב גם את רחל מלאה").

מחמת שעושה א"ע [את עצמו] רחוק ושמאל דוחה ונקי שנואה כי שמאלו תחת לראשי ועי"ז אח"כ בחי לוי ט"ו ווי"ן דאמוי"צ [דאמת ויציב].

מפני שהאדם מעמיד את עצמו במרחק, ו"שמאל דוחה", ולכן הוא נקרא "שנואה", שהרי "שמאלו תחת לראשי". ומתוך כך באה לאחר מכן בחינת לוי: חמש עשרה הווי"ן של "אמת ויציב".

וג' בחי אלו הן ג' קוין חח"ן [חכמה חסד נצח] בג"ה [בינה גבורה הוד] ודת"י [ודעת תפארת יסוד] שהוא קו האמצעי הוא בחי לוי.

שלוש הבחינות האלה הן שלושת הקווים: חכמה, חסד ונצח; בינה, גבורה והוד; ודעת, תפארת ויסוד. דעת, תפארת ויסוד הם הקו האמצעי, שהוא בחינת לוי.

שע"י ג' בחי אלו נמשך בחי יהודה יודוך אחיך להיות בחי הודאה כתר מלי

באמצעות שלוש הבחינות האלה נמשכת בחינת יהודה: "יודוך אחיך", כדי שתהיה בחינת הודאה — כתר מלכות.

דהנה המלי' היא בחי' מקבל ול"ל [ולית ליה / ולית לה] מגרמה כלום ואעפ"כ [ואף על פי כן] אחר שמקבלת הרי היא בחי' מלכות עליהם (ונק' כתר מלי' שהיא בחי' כתר מלמטה למעלה) הגם שהם ממשיכים לה האורות ופרקין (וע' בזהר בלק ע"פ גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו כו')

הרי מלכות היא בחינת מקבל, ו"ולית לה מגרמה כלום"; ואף על פי כן, לאחר שהיא מקבלת, היא נעשית בחינת מלכות עליהם (ונקראת כתר מלכות, שכן היא בחינת כתר מלמטה למעלה), אף שהם ממשיכים אליה את האורות ואת הפרקין (מפרקי הספירה). (ועיינו בזהר בלק על הפסוק "גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו" וכו').

וה"ז [והרי זה] כמשל המלך ב"ו [בשר ודם] שהוא מקבל המס הכסף והזהב מאנשי מדינתו ואעפ"כ [ואף על פי כן] הרי הוא מולך עליהם כו'

והדבר דומה למשל למלך בשר ודם, שמקבל את המס, את הכסף ואת הזהב מאנשי מדינתו, ואף על פי כן הוא מולך עליהם וכו'.

כך המלי' שרשה בכתר נעוץ סופן בתחלתן רק שצריך המשכת הכתר הנק' טמירין דכל טמירין שיהי' בגילוי ברחמי אתה [שיהיה]

כך גם מלכות: שורשה בכתר, "נעוץ סופן בתחלתן"; אך יש צורך בהמשכת הכתר, הנקרא "טמירין דכל טמירין", כדי שיהיה גלוי בבחינת "אתה".

ולכן יודוך אחיך מכתר למלי' ע"י ג' קוין הנ"ל ראובן פי' ראשונה דק"ש [דקריאת שמע] בחי' שם מ"ב ושמעון פי' שניה ע"ב [שם ע"ב]

לכן "יודוך אחיך" — מכתר למלכות, באמצעות שלושת הקווים שהוזכרו לעיל: ראובן הוא הפרשה הראשונה של קריאת שמע, בחינת שם מ"ב; שמעון הוא הפרשה השנייה, שם ע"ב.

(וע' במ"א דלכאורה שם מ"ב הוא גבורה ושם ע"ב [שם ע"ב] חסד אלא שהוא בחי' אור הגבורה בכלי החסד ואור החסד בכלי הגבורה) ולוי אמו"צ [אמת ויציב] בחי' הממוצע ונק' היכל הרצון שלמעלה מהיכל האהבה שלפני ק"ש [קריאת שמע] וכו'.

(ועיינו במקום אחר: לכאורה שם מ"ב שייך לגבורה ושם ע"ב לחסד, אלא שמדובר באור הגבורה בכלי החסד ובאור החסד בכלי הגבורה). ולוי הוא "אמת ויציב", בחינת הממוצע, והוא נקרא היכל הרצון, שלמעלה מהיכל האהבה שלפני קריאת שמע וכו'.

והיכל קד"ק [קדש הקדשים] אדני שפתי כו' סמיכת גאולה לתפלה להיות בחי' יודוך אחיך בחי' הודאה בחי' בטול בחי' כתר.

והיכל קודש הקודשים הוא "אדני, [פתח] שפתי" וכו', עניין סמיכת גאולה לתפלה, כדי שתהיה בחינת "יודוך אחיך": בחינת הודאה, בחינת ביטול, בחינת כתר.

ותעמוד מלדת אין עמידה אלא תפילה (והוא ג"כ לשון עמידה ושתיקה ובטול שהוא בחינת כתר שהוא לשון שתיקה כמו כתר לי זעיר כי הסייג דחכמה הוא שתיקה כמ"ש במ"א בענין יונת אלם וכו'):

"ותעמוד מלדת": "אין עמידה אלא תפילה". (זהו גם לשון של עמידה במקום, שתיקה וביטול — בחינת כתר; כתר הוא גם לשון של שתיקה, כמו "כתר לי זעיר", כלומר "המתן לי מעט"; שהרי "הסייג דחכמה הוא שתיקה", כפי שמוסבר במקום אחר בענין "יונת אלם" וכו'):

4 ידך בעורף אויביך. כי המלי' יש לה עליות וירידות הפעם אודה

"ידך בעורף אויביך". שכן למלכות יש עליות וירידות: "הפעם אודה".

ובלילה יורדת לברר ב"ע כמ"ש ותתן טרף ואין בירור אלא בבחי' אחוריים כי הפנימיות מתכלל כנר בפני אבוקה בלי בירור כו'.

ובלילה היא יורדת לברר את עולמות בריאה, יצירה ועשיה, ככתוב: "ותתן טרף"; ואין בירור אלא בבחינת אחוריים [הצד האחורי], שכן הפנימיות נכללת, "כנר בפני אבוקה", בלי בירור וכו'.

וענין ישתחוו לך בני אביך הוא בחי' המשכה מבחי' אבא למלי' אבא יסד ברתא

הכוונה ב"שתחוו לך בני אביך" היא המשכה מבחינת אבא (חכמה) למלכות, על דרך "אבא יסד ברתא".

כי יודוך אחיך הוא המשכה מכתר שהוא ע"י ג' קוין הנ"ל. משא"כ בני אביך המשכת אבא ב' קוין והם ראובן ולוי חח"ן [חכמה חסד נצח] ע"י גמ"ח [גמילות חסדים] ודתי' [ודעת תפארת יסוד] ע"י תורה נובלות חש"מ [חכמה של מעלה] כו':

שכן "יודוך אחיך" היא המשכה מכתר, הנעשית באמצעות שלושת הקווים שהוזכרו לעיל; ואילו "בני אביך" היא המשכה מאבא בשני קווים, והם ראובן ולוי: ראובן — חכמה, חסד ונצח, באמצעות גמילות חסדים; ולוי — דעת, תפארת ויסוד, באמצעות התורה, "נובלות חש"מ" וכו'.

5 וענין כי ראה ה' בעניי הנה בירורי' [בירורים / בירורין] ותשובה הכל ענין אי שהי' [שהיה] יורד ממקום גבוה

וצריך לעלות לשם נקי תשובה

ובאשר ל"כי ראה ה' בעניי": בירורים (birurim) ותשובה הם עניין אחד. מה שירד ממקום גבוה וצריך לעלות לשם נקרא תשובה.

וכן הנשמה ירדה לצורך עליי' [עלייה].

וכך גם הנשמה ירדה לצורך עלייה.

והנה ההתקרבות שמחמת בחינת עניי שהוא מרירות הנפש על ריחוקה (עד שגם הנה"ב [הנפש הבהמית]

והגוף יהיו בבחינת אתהפכא כו') היא יותר גדולה כיתרון האור הבא מן החשך וכנודע ממ"ש במ"א

בענין ויברך יעקב את פרעה מה ההוא סט' [סטרא] וכו':

וההתקרבות שבאה מצד בחינת "בעניי", כלומר מרירות הנפש על ריחוקה, עד שגם נפש הבהמית והגוף יהיו

בבחינת אתהפכא (is'hapcha [התהפכות]), גדולה יותר, כיתרון האור הבא מן החשך; וכידוע ממה שנתבאר

במקום אחר בעניין "ויברך יעקב את פרעה": "מה ההוא סט" וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/> ואת [likuteitorah.com](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com) בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: [/likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha](https://www.likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha) (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיום חגיגי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל-Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com)

מתוך [/likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayechi/2/](https://www.likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayechi/2/)

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק